

5. Vastuullinen tutor tukee ja tekee

5.1 Vastuun ottamista ja esimerkkinä olemista

Tutor toimii uusille opiskelijoille roolimallina. Tutorin sana on painava, joten hänen kannattaa harkita sanojaan etukäteen – varsinkin ensimmäisinä päivinä. Jos tutor kertoo tietyn opettajan olevan tylsä, antaa se tutoritavalle paljon ennakkokäsityksiä, joita voi myöhemmin olla vaikea muuttaa, vaikka opettaja oikeasti olisikin ihan hyvä tyyppi. Se malli, jonka tutor kouluvuoden alussa antaa, vaikuttaa pitkälle lukuvuoteen ja lukioaikaan.

Tutor on vaihtoehtoinen tutoroitavan kertomista asioista. Hänen ei tarvitse, eikä pidä, keksiä ratkaisuja kaikkiin ongelmiin, mutta hän voi ohjata tutoroitavan eteenpäin ryhmänohjaajalle, terveydenhoitajalle, opinto-ohjaajalle tai kuraattorille.

Tutorin on myös hyvä näyttää mallia toiminnassaan muita ihmisiä kohtaan. Kaikki opiskelijat ovat erilaisia ja se rikastaa kouluyhteisöä.

5.2 Tutustumista ja tukemista

Tutorin on tarkoitus auttaa uutta opiskelijaa tutustumaan lukioonsa, lukion käytäntöihin ja uuteen sosiaaliseen ympäristöönsä. Tutor auttaa ja neuvoo niin paljon kuin pystyy, mutta mikään yleisnero tutorin ei sentään tarvitse olla. Tärkeintä on halu auttaa ja oikea asenne.

Tutor auttaa opiskelijoita tutustumaan toisiinsa ja muodostamaan ryhmän. Se, että uusi opiskelija saa ystäviä antaa tärkeää tukea. Tutor kehittää lukiossa myönteistä ilmapiiriä, joka osaltaan tukee uusia opiskelijoita.

Tutor toimii myös yksittäisten opiskelijoiden tukena, jos heillä on ongelmia. Kun tutor kohdistaa opiskelijan, jonka ongelmat tuntuvat ylivoimaisilta, tutor ohjaa hänet eteenpäin taholle, joka tuntuu sopivalta. Tutorin on hyvä varmistaa, että kaikki hänen tutorryhmäläiset tietävät mistä avun saa ja tavoittaa. Tutor opastaa, mistä löytyy terveydenhoitajan vastaanotto ja milloin hän on paikalla.

5.3 Keskustelua ja neuvojen antoa

Helpoin tapa tukea tutoritettavaa on tutustua häneen ja aina välillä kysellä kuulumisia. Kun tutor on kerran lähestynyt uutta opiskelijaa ja avannut keskusteluyhteyden, uuden opiskelijan on myöhemmin helpompi lähestyä tutoriaan.

Kuulumisia voi kysellä missä ja milloin tahansa, mutta tätä varten on hyvä järjestää säännöllisiä tutortapaamisia, jotta kaikki voidaan ottaa tasapuolisesti huomioon. Tutortapaamisten toteuttamiseen on monia erilaisia malleja, mutta perusajatuksena on se, että tutorit viettävät tutoritaviensa kanssa aikaa pienemmissä porukoissa. Tämä voi tapahtua koulupäivän

aikana tai sen jälkeen.

Tutoritoiminnasta vastaavan opettajan ja tutorryhmän kanssa on hyvä miettiä yhdessä etukäteen mahdollisia esiin nousevia ongelmia ja niiden ratkaisemista. Erityisen arvokkaita vinkkejä on mahdollista saada edellisiltä tutoreilta.

5.4 Ylivoimaisissa ongelmissa auttamista

Lukion sisältä löytyy paljon auttajia ongelmiin. Suositeltavia yhteydenottoja on myös Mannerheimin Lastensuojeluliiton lasten ja nuorten puhelin ja netti. Puhelinnumeroon 116 111 voit soittaa maksutta koko maassa. Puhelimen toisessa päässä on koulutettu vapaaehtoinen päivystäjä, jolla on aikaa kuunnella. Puhelimesta voi myös kysyä mitä tahansa mietittyä asiaa. Puhelimen päivystäjät ovat vaihtoehtoisia. Lasten ja nuorten puhelin päivystää maanantaista perjantaihin klo 14–20 sekä lauantaisin ja sunnuntaisin klo 17–20. Nuortennetin osoite on www.mll.fi/nuortennetti. Nuortennetistä on mahdollista saada vertaistukea ongelmiin ja lukea muita mietittyistä asioista, mutta myös ottaa ideoita ryhmäytymisleikkeihin tukioppilaille tarkoitetuilta sivuilta <http://www.mll.fi/nuortennetti/tukarit/leikkiasema/>.

Syventävää:

Tukipalvelut lukiolaisen arjessa

Kansanterveyslain mukaan lukiolaisella on oikeus opiskelupaikkakunnallaan kunnalliseen terveydenhuoltoon kotikunnasta riippumatta. Kunnilla on siis velvollisuus järjestää opiskeluterveydenhuolto alueellaan opiskeleville toisen ja korkeaa-asteen opiskelijoille.

Opiskeluterveydenhuoltoon luetaan opiskelu ympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden edistäminen, opiskelijoiden terveyden ja opiskelukyvyn edistäminen sekä terveyden- ja sairaanhoitopalvelujen järjestäminen opiskelijoille. Lukiolaisten terveyspalvelut sisältävät mielenterveyspalvelut ja suun terveydenhuollon. Omalta osaltaan toimivaan opiskeluterveydenhuoltoon kuuluu koko opiskeluyhteisön hyvinvoinnin varmistaminen.

Lukio-opiskelijoiden terveydenhoitajan tarkastuksen on tarkoitus olla ensimmäisenä opiskeluvuotena ja lääkärintarkastus toisena opiskeluvuotena. Näissä tarkastuksissa selvitetään sekä mahdolliset fyysiset että psyykkiset oireet. Suun terveydenhuollon osalta kaikille nuorille järjestetään suun terveystarkastus lukio-opintojen aikana.

Myös koulupsykologi- ja kuraattoripalveluita on tarjolla toisen asteen opiskeluterveydenhuollossa tarpeen mukaan.

Ari Mattila
Edunvalvonta-asiamies
Suomen Lukiolaisten Liitto

